

Werkplan NL-EITI

2020

1. Inleiding

Sinds de start van EITI in 2002 is de Nederlandse overheid actief betrokken bij dit initiatief. In bijlage 1 zijn in chronologische volgorde de acties opgesomd van Nederland in relatie tot EITI.

Volgens de EITI-standaard moet de NL-EITI MSG jaarlijks een werkplan beschikbaar hebben (ES1.5). In het onderstaande wordt het werkplan van NL-EITI voor het jaar 2020 beschreven. Dit werkplan wordt jaarlijks gepubliceerd op de NL-EITI website.

De implementatie van het EITI in Nederland (NL-EITI) is kwetsbaar. NL-EITI functioneert met een NL-EITI secretariaat van 2 parttime werkenden (1 FTE), een relatief laag budget en MSG-leden die op een vrijwillige basis deelnemen aan de NL-EITI MSG. Dit resulteert erin dat de NL-EITI MSG de implementatie van het EITI in Nederland op een zo pragmatische, efficiënte en effectieve wijze probeert te benaderen.

2. Werkplan voor de implementatie van het EITI in Nederland (NL-EITI)

2.1 Doelstelling NL-EITI

Dit werkplan sluit aan bij de nationale doelstelling van NL-EITI. De doelstelling van de implementatie van de EITI-standaard door Nederland wordt als volgt geformuleerd:

“De doelstelling van NL-EITI is het beschikbaar stellen van feitelijke en begrijpelijke informatie over de delfstoffenwinning in Nederland en de financiële stromen tussen de delfstoffenindustrie en de Nederlandse overheid om daarmee bij te dragen aan een goed geïnformeerd debat over de waardeketen van de delfstoffenindustrie in Nederland.”

Onder de delfstoffenindustrie wordt in dit verband verstaan de olie- en gasindustrie, evenals de zoutindustrie. De waardeketen van de delfstoffenindustrie omvat conform de EITI-systematiek de volgende schakels:

- de contracten en vergunningen,
- de productie,
- de inning van de opbrengsten,
- de toewijzing van de opbrengsten in de overheidsbudgetten, en
- de sociaal-economische bijdrage van de delfstoffensector.

De context van deze waardeketen heeft in Nederland ook betrekking op bepaalde vormen van duurzame-energie zoals geothermie en windenergie.

Deze doelstelling is een afgeleide van:

- de meer algemene discussie over NL-EITI in de 1^e vergadering van de MSG (i.o.) op 29 juni 2017,
- de discussie over de reikwijdte van de scope van NL-EITI op de 2^e vergadering van de MSG (i.o.) van 31 augustus 2017, de 3^e MSG (i.o.)-vergadering op 11 oktober 2017 en de 4^e MSG-vergadering van 28 november 2017;
- de bespreking van de EITI-Principles in de 3^e MSG (i.o.)-vergadering op 11 oktober 2017;

Voor een verdere toelichting op deze doelstelling wordt verwezen naar de notulen van de 3^e vergadering van de MSG (i.o.) onder de punten 3 “Notitie Scope NL-EITI ” en 5 “Discussie over de EITI-Principles”, evenals de notulen van de 4^e MSG-vergadering onder punt 5 “Concept Werkplan NL-EITI 2018-2019”.

2.2 Voor NL-EITI relevante andere nationale transparantieregeling

De implementatie van NL-EITI sluit goed aan bij de volgende nationale transparantie regelgeving:

- De Nederlandse UBO-wetgeving is een belangrijk uitgangspunt voor het EITI-vereiste van het opstellen van een roadmap inzake de openbaarmaking van de uiteindelijk belanghebbenden in de delfstoffenindustrie (ES 2.5b);
- Het Besluit "Rapportage van betalingen aan overheden" is onderdeel van de Nederlandse implementatie van richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement inzake de jaarrekening. Het Besluit geeft regels voor de verplichting van bedrijven uit onder andere de delfstoffensector tot het opstellen en openbaar maken van een verslag over betalingen die zij doen aan overheden. Deze verplichting sluit goed aan bij de EITI-vereisten inzake de openbaarmaking van betalingen van olie- en gas-, en zoutbedrijven aan overheden (ES 4.1, 4.7).

2.3 Werkplan NL-EITI 2020 in meer detail

Het huidige werkplan van NL-EITI heeft betrekking op het evalueren van het proces van publicatie en inhoud van het eerste NL-EITI rapport over het fiscale jaar 2017 tot het moment van publicatie van het tweede NL-EITI rapport over het fiscale jaar 2018.

Het internationale EITI-bestuur heeft op haar vergadering van 28 juni 2018 in Berlijn aan Nederland de status van EITI-kandidaat verleend. De NL-EITI MSG heeft in december 2019 haar eerste rapport goedgekeurd en afgerond. Begin januari is het rapport gepubliceerd en verzonden naar de media en de Tweede Kamer (ES 4.8.a, ES1.4bii en iii en ES7.1ai). Dit rapport heeft betrekking op het jaar 2017 (ES 4.8b). De feedback van de consultaties met de achterban die de NL-EITI MSG leden hebben uitgevoerd, zijn hierin meegenomen (ES 1.5b). Uiterlijk 28 december 2020 moet het tweede NL-EITI rapport over het jaar 2018 zijn gepubliceerd, alsmede een start zijn gemaakt met de validatie van het NL-EITI rapport om Nederland voor de status EITI-compliant in aanmerking te laten komen (ES, H4, artikel 3).

De looptijd van het onderhavige werkplan is van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020.

De belangrijkste mijlpalen in 2020 zijn:

- Januari 2020 – pre-validatie workshop met het internationale EITI-Secretariaat (#4)
- April 2020 – start "Independent Administrator" (OA) (#13);
- Mei 2020 – uitvraag van betalingen en ontvangsten over 2018 (#17);
- November 2020 - NL-EITI rapportage over het fiscale jaar 2018 is gereed (#21);
- December 2020 – publicatie van het NL-EITI rapport 2018 (#22);
- December 2020 – start validatie NL-EITI rapport (#24).

In de navolgende tabel 1 wordt de periode van 1-1-2020 tot 31-12-2020 in meer detail uitgewerkt. In bovenstaande opsomming verwijzen de cijfers tussen haken naar de corresponderende acties in tabel 1. In de tabel wordt verwezen naar de van toepassing zijnde artikelen uit de EITI Standaard 2019 (ES).

Enkele opmerkingen bij tabel 1:

- De MSG zal in 2020 eens per twee maanden vergaderen. Voorzien wordt dat de vergaderingen zullen plaatsvinden in januari, maart, mei, augustus, september en november.
- Per 1 juni 2019 is Joost Haenen gestart in zijn functie als voorzitter van de NL-EITI MSG. Zijn aanstelling loopt tot uiterlijk 31 mei 2021.
- De kosten van de eigen personele inzet van de drie MSG-geledingen zijn voor eigen rekening.

- De afkorting secr. heeft betrekking op het NL-EITI secretariaat dat door RVO.nl wordt verzorgd in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Het NL-EITI secretariaat is van 2016 t/m 2019 gefinancierd door het ministerie van Buitenlandse Zaken, waarvan in 2019 in co-funding met het ministerie van EZK. De in dit werkplan vermelde kosten die met de implementatie van NL-EITI zijn gemoeid, komen vanaf 2020 geheel voor rekening van de rijksoverheid, te weten het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.
- Conform de notitie "Overzicht openbaar toegankelijke EITI gegevens" zoals besproken in de 2e MSG (i.o.) vergadering is een groot deel van de vereiste EITI gegevens reeds publiekelijk toegankelijk. In het eerste NL-EITI rapport 2017 is daar naar doorverwezen. Echter, de gegevens die benodigd zijn voor de reconciliatie van betalingen aan en ontvangsten door overheden zijn niet allemaal openbaar beschikbaar. De belastingontvangsten door de overheid zijn niet openbaar. Een (groot deel) van de bedrijfsgegevens betreffende de betalingen aan overheden is opvraagbaar bij de KvK's. Echter, in de praktijk blijken deze gegevens niet makkelijk en zeker niet gratis opvraagbaar te zijn. Daarom heeft het eerste EITI rapport plaatsgevonden op de klassieke wijze waarbij individuele uitvragen worden gedaan naar de betalingen van bedrijven en ontvangsten door de overheid, en vervolgens een reconciliatie daarvan. Op basis van de leerervaringen zal in 2020 bekeken worden in hoeverre het reconciliatieproces verder kan aansluiten bij openbaar toegankelijke gegevens ("mainstreaming"). Indien per 1 januari 2020 het BO register daadwerkelijk van start gaat, zal dit tevens meegenomen dienen te worden. Ook de BO gegevens dienen door bedrijven te worden geregistreerd bij de KvK's.
- In 2020 zal de MSG moeten besluiten of zij een plan wil opstellen, inclusief financiële onderbouwing, waarin wordt aangegeven hoe een systematische ontsluiting van de NL-EITI gegevens op termijn kan worden gerealiseerd door middel van een data-portal of een eventuele wijziging van en/of verwijzing naar het reeds bestaande data-portal: www.nlog.nl. De MSG heeft bij de publicatie van haar 1^e NL-EITI rapport gestreefd naar een publieksvriendelijke versie (via een rapport en online) uit te geven, dat gebruiksvriendelijk en herkenbaar is. Vóór 23 april 2020 (NL-EITI Publiek Event) zullen de data van grafieken en tabellen uit het 1^e NL-EITI rapport tevens in open bestandsformaten beschikbaar worden gesteld op de NL-EITI website.
- Wat contract transparantie betreft heeft de NL-EITI MSG in het NL-EITI rapport 2017 inzichtelijk gemaakt wat het huidige beleid van de Nederlandse overheid is t.a.v. contract transparantie in de olie-en gas sector.
- Wat de validatie van het NL-EITI rapport betreft heeft het internationale EITI-bestuur op 27 juni 2018 besloten dat 'de validatie 2,5 jaar nadat NL-EITI een kandidaat land is geworden, moet zijn gestart, te weten 28 december 2020'. Ter voorbereiding hierop organiseert het NL-EITI Secretariaat samen met het internationale EITI-secretariaat in januari 2020 een pre-validatie workshop voor de NL-EITI MSG.
- De NL-EITI MSG wenst in 2020 meer regie te nemen over de communicatie van het 2^e NL-EITI rapport 2018.

Tabel 1. Gedetailleerd werkplan NL-EITI 2020 (v1.0)

#	datum	actie	wie	resultaat	kosten in k€
	2020				
1	januari	opstellen van een jaarrapportage NL-EITI	MSG/secr.	jaarrapportage gereed (ES1.4biv, 7.4)	-
2	januari	opstellen van NL-EITI werkplan 2020	MSG/secr.	werkplan (ES 1.5)	-
3	januari	Engelse vertaling van het 1e NL-EITI rapport 2017	MSG/secr.	publieke debat (ES 7.1.aii)	10
4	januari	pre-validatie workshop	MSG/secr./EITI Int Secr.	EITI validatie (ES H5)	-
5	januari-februari	in kaart brengen van de materiële stromen en scope van het NL-EITI rapport 2018	MSG/secr.	rapportagevereisten n.a.v. EITI standaard 2019 zijn helder en in de MSG besproken	-
6	januari-februari	opstellen machtiging voor bedrijven	MSG/secr.	bedrijven machtigen overheidsinstanties om data vrij te geven	-
7	januari-maart	uitwerken van een juist open-data format	MSG/secr.	open data format is gereed voor het publieke event (ES7.2)	25
8	januari-maart	evalueren proces publicatie en inhoud 1e NL-EITI rapport 2018	MSG/secr.	eventuele wijzigingen rapport 2018 (waaronder wijzigingen n.a.v. de EITI-standaard 2019) zijn helder en in de MSG besproken	-

9	januari-maart	verder uitwerken van de mogelijkheden voor "mainstreaming" op basis van de ervaringen van de 1e NL-EITI uitvraag	MSG/secr.	mogelijkheden voor mainstreaming geven richting aan de uitvraag voor de 2e EITI-rapportage	-
10	januari-maart	aanbesteden van een onafhankelijke auditor(OA)	MSG/secr./RVO.nl	onafhankelijke auditor(OA) is beschikbaar (ES4.9)	60,5
11	januari-maart	MSG subgroepen EBN/GasTerra en rapportage op projectniveau	MSG	ES4.2 en 4.7	-
12	april	organiseren en houden van een nationaal event NL-EITI	MSG/secr.	meer betrokkenheid van overheid, industrie en MO's bij NL-EITI (ES1.1-1.3)	16,5
13	april	start OA	MSG/secr.	onafhankelijke auditor(OA) is beschikbaar (ES4.9)	-
14	april	scoping fase OA	OA	onderdeel van NL-EITI ToR IA	-
15	april-augustus	i.o.m. OA stelt het secretariaat de rapportage NL-EITI over 2018 op, incl. contextuele gegevens	MSG/OA/secr.	rapportage NL-EITI over 2018 gereed (ES4.8)	-
16	mei	Workshop voor bedrijven i.h.k.v. reconciliatie 2018	OA/secr./industrie	bedrijven zijn goed geïnformeerd over wat er van hen wordt verwacht bij het invullen van het template van de OA voor de reconciliatie van betaaldstromen	-
17	mei	OA verstuurt uitvraag NL-EITI gegevens over 2018 naar bedrijven en overheden	OA	bedrijven en overheden verzamelen de NL-EITI gegevens over 2018 (ES4.1c)	-
18	mei-juli	bedrijven en overheden verstrekken NL-EITI gegevens over 2018 aan OA	bedrijven en overheden	OA beschikt over alle benodigde NL-EITI gegevens inzake betalingen en ontvangsten om de reconciliatie over 2017 te kunnen uitvoeren (ES4.9)	-
19	augustus-september	OA voert reconciliatie uit over NL-EITI gegevens over 2017 van bedrijven en overheden	OA	helder beeld over verschillen tussen betalingen aan en ontvangsten door overheden (ES4.9b)	-

20	oktober/november	editen en vertalen van het rapport 2018	secr.	publiek debat (ES 7.1.)	8
21	1 ^e helft november	finale versie NL-EITI rapport 2018 is gereed	MSG/secr.	het tijdig publiceren van data (ES 4.8)	-
22	begin december	publicatie van het rapport op ww.eiti.nl	secr.	het tijdig publiceren van data (ES 4.8)	-
23	geheel 2020	een plan voor de systematische ontsluiting van de NL-EITI gegevens ('mainstreaming') binnen een periode van drie jaar toevoegen aan het NL-EITI werkplan	MSG/secr.	de MSG heeft een visie op een betaalbare systematische ontsluiting van de NL-EITI gegevens op de langere termijn.	-
24	december	start maken met validatie NL-EITI rapport	MSG/secr.	de validatie zal 2,5 jaar nadat NL-EITI een kandidaat land is geworden, starten, te weten 28 december 2020) (EITI Board decision 27.6.2018)	-
25	geheel 2020	uitwisseling met internationaal EITI-secretariaat, EITI UK, D-EITI	Secr.	goed op de hoogte zijn van nieuwe ontwikkelingen binnen het EITI en op basis van ervaringen van anderen efficiënt en effectief werken	6
26	geheel 2020	het uitvoeren van het voorzitterschap van de NL-EITI MSG	Vz.	betrokkenheid overheid (ES 1.1.b)	14
27	geheel 2020	het verrichten van secretariaatswerkzaamheden voor de MSG (inclusief uren JD, comms en IMP)	Secr.	adequate ondersteuning van de MSG	160
28	geheel 2020	vullen en onderhouden website NL-EITI	MSG/secr.	publiek is beter geïnformeerd over NL-EITI (ES1.1-1.3 en 7.1)	-

Bijlage 1. Acties van Nederland in relatie tot EITI in chronologische volgorde

- In 2003 op de eerste EITI conferentie spreekt Nederland haar steun uit voor de EITI.
- In 2005 ondersteunt Nederland het Multi-Donor Trust Fund dat wordt beheerd door de Wereldbank, met een bijdrage van 1,5 mln USD. Nederland neemt zitting in de geleding "supporting countries" in het internationale EITI-bestuur.
- In 2010 geeft de Nederlandse overheid opdracht aan het adviesbureau Roland Berger voor de studie "Haalbaarheidsonderzoek Extractive Industries Transparency Initiative (EITI)" waarin de voor- en nadelen van een Nederlandse implementatie van de EITI worden onderzocht.
- In 2011 stuurt het kabinet de Grondstoffen Notitie aan de Tweede Kamer. Daarin wordt gesteld dat de Regering
  - "financiële steun zal geven aan EITI";
  - "op basis van de verwachte internationale ontwikkelingen in de verschillende transparantie initiatieven, waaronder die in de EU, op gepast moment EITI of een vergelijkbaar initiatief in Nederland zal invoeren";
  - "zal lobbyen bij internationale financiële instellingen om bedrijven die zich aantoonbaar houden aan EITI regels voorrang te geven bij aanbestedingsprocedures. Verlening van technische assistentie en expertise bij contractonderhandelingen over grondstoffen exploitatie aan ontwikkelingslanden zou hier ook afhankelijk gemaakt moeten worden", en
  - "zal bevorderen dat OS-landen die EITI succesvol hebben geïmplementeerd andere Afrikaanse landen kunnen bijstaan".
- In de periode van 2011 tot 2015 ondersteunt de Nederlandse overheid het EITI secretariaat met een jaarlijkse bijdrage van 250.000 USD.
- In de periode 2012 - 2013 is Nederland actief lid van het internationaal bestuur van het EITI. Nederland rouleert in een groep met Frankrijk, Duitsland, Zwitserland, Italië en de EU Commissie.
- In de periode van 2012 tot 2015 werd een BuZa-medewerker gedetacheerd bij het EITI secretariaat in Oslo.
- In 2014 geeft de overheid opdracht aan het adviesbureau Roland Berger het onderzoek uit 2010 te actualiseren naar de huidige stand der ontwikkelingen.
- In 2015 stuurt de Regering twee brieven aan de Tweede Kamer waarin zij aangeeft dat Nederland het EITI wil gaan implementeren. In opdracht van de overheid voert Royal Haskoning een scoping studie uit voor de implementatie van de EITI in Nederland.
- In 2016 begint RVO.nl als landelijk EITI-coördinator met de voorbereidende werkzaamheden voor de EITI implementatie.
- In de periode 2016-2018 is Dirk-Jan Koch, de grondstoffengezant van BZ, actief lid van het internationale EITI-bestuur.
- In 2017 wordt Dirk-Jan Koch door de ministers van EZK en voor BHOS aangesteld als trekker (champion) van de implementatie van het EITI in Nederland (NL-EITI). Diezelfde ministers installeren in het najaar van 2017 de multi-stakeholdergroep voor NL-EITI (de NL-EITI MSG).
- Op 16 april 2018 heeft de NL-EITI MSG het verzoek tot kandidaatstelling ingediend bij het internationale EITI-bestuur. Op 1 juli 2018 heeft het internationale EITI-bestuur aan Nederland

de status van EITI-Kandidaat verleent. Dit houdt in dat Nederland uiterlijk eind 2019 haar eerste NL-EITI rapport moet opleveren.

- Het 1^e NL-EITI rapport was in december 2019 gereed en goedgekeurd door de NL-EITI MSG en is op 14 januari 2020 gepubliceerd op de NL-EITI website. Dit rapport heeft betrekking op het fiscale jaar 2017 en is opgezet volgens de EITI-standaard 2016.